בס"ד

נחל אדיר

לדגלת נעם תורה וחסידות
מנהר היוצא מעדן

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
"אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא

פר' ויקרא – זכור – פורים תשפ"ד
גליון רכ"ו

נחל קדומים

מעיין נובע במשנת מרנן כ"ק מרנן רבוה"ק זי"ע

כח התפילה והביטול בתכלית

הנה בפורים נצטווינו מצוות אשר לא נצטווינו בשאר חגים וזמנים. ובמצות משתה ושמחה שחז"ל נתנו שיעור גדול יותר משאר מועדים, "עד לא ידע". ויש לדקדק בטעם הדבר. ובספרי חסידות הרבו לבאר עניין זה בפרד"ס התורה. והנה ידועים ומפורסמים דברי הרה"ק **החדושי הרי"ם** זיע"א, וזה לשון קדשו:

מיחייב אדם לבסומי בפוריא וכו' (מגלה ז), יש לפרש על פי מעשה שהיה שפעם אחת נסע יהודי אחד לחטא, ולקח עמו צרור כספו, וכשהיה בדרך שמע קול בכיות מאנשים ונשים, שאז היה כל אדון בחצרו כמו נגיד שבידו להמית, והיו רבים מישראל חייבים לו שכר דירה ומס, ונתנם לבית הסוהר בעינויים קשים כמות. האיש הנ"ל בשמעו הבכיות נכמרו רחמיו וחקר כמה הם חייבים, ולקח כל הסך אשר הקצה לעבירה ופדה כל השבויים ולא עשה העבירה. והיה מזה רעש בשמים ויצא הפסק שכל מה שיגזור זה יקום. אבל חששו פן ירצה להחיות מתים ושאר דברים שאי אפשר עתה, גזרו עליו לשתות יי"ש, ולכך היה רוב הזמנים שיכור. ופעם אחת היה העולם בצער גדול שלח **הבעש"ט** ז"ל מתלמידיו להנ"ל שהוא יבקש רחמים ויפעול, כשבאו אליו שהו כמה זמנים שלא יכלו לדבר אתו מתוך שכרותו, עד שטרחו והשיגו אותו טרם ששתה ופעל רחמים ונעשה רצונו.

כן בפורים יש כל כך עת רצון שכל איש ישראל יכול לפעול אין שיעור, אך פן ידרוש שלא כהוגן כיבדו חז"ל בכוס כהנ"ל. וסיים, **אין שום הוה אמינא שנפסיד ח"ו על ידי תקנת חז"ל, מסתם עולה יותר נחת רוח מי שמבטל חפצו לציית פקודת חז"ל מאשר יכוון לבקש עבור עצמו טובות אף שיפעול**, עכלה"ק.

ומקשים העולם ע"ז, הרי קדושת יום הפורים מתחיל מערב עד ערב, ועד שהאדם מגיע ל"עד דלא ידע "הרי יש לו זמן טובא לבקש ולהתחנן מתוך צלילות הדעת, ומה הרווח בזה שבסוף היום מאבד האדם את דעתו מתוך שכרות.

אלא צריך לומר דהכוונה הוא כמו שמסיים החידושי הרי"ם, "שיש לאדם תועלת מרובה יותר מזה שמבטל חפצו לציית פקודת חז"ל" .

והביאור בזה כתוב בסה"ק שקלפת המן עמלק הוא בחינת הקליפה המחלשת ומרשלת האדם מלהתפלל באמת, שרואין אריכות הצרות והגלות רחמנא ליצלן וסוברים חס ושלום כאילו כל התפלות לריק, וזה הטעות נמשל מקלפת המן עמלק "ויזנב בך כל הנחשלין". ועל כן היה הכנעתו על ידי מרדכי ואסתר שהם כוללים את תפילות כלל כנסת ישראל, כי מרדכי הצדיק מחזק את לב כל אחד ואחד מישראל להתחיל בכל פעם מחדש להתחזק בתפלה. ובכל סיפור נס מרדכי ואסתר רואים כח תפילתן של ישראל, וזה עבודת כל יהודי באשר הוא, צריך להאמין בכח התפלה

ועם כל זה שאנו מאמינים בכח התפלה, ומתחזקין על ידי זה בתפלה לא-ל חי, אף על פי כן **אסור לטעות ולחשוב שעל ידי תפלתנו אנו נגאלין, אלא רק עיקר הגאולה הוא בחסדו יתברך שמו**, וכמו שכתוב (ישעי' מ"ח י"א) "למעני למעני אעשה". ולכך היתה אסתר ירקרוקת וכמו שאמרו חז"ל (מגילה י"ג ע"א) "אסתר ירקרוקת היתה אלא שחוט של חסד משוך עליה", והטעם בזה כתוב בספה"ק שעל ידי זה לא עלה בלב שום יהודי שהנס נגרם ע"י גורם וכדו' אלא הכל מאתו יתברך.

לכך תקנו לנו רז"ל שעם כל העבודה הקדושה בתפלה ובתורה בימים קדושים אלו, ותפילתו של יהודי

> **וזה** יתכן רמז מאז"ל (ירושלמי מגילה פ"א ה"ד) דבפורים "כל הפושט יד נותנין לו", דהיינו כל מי שפושט עצמו מבחינת "יד", דהיינו מקליפת "כוחי ועוצם ידי", ומאמין באמונה שלימה שאין אדם לוקח בעצמו כלום, רק הכל משמים, אז "נותנין לו" השפעות טובות בלי גבול, כי בפורים שבו מכניעים קליפת המן ועמלק, מסוגל לפשוט עצמו מבחינת כוחי ועוצם ידי, ולהתדבק באמונה טהורה שהוא ית' לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. ועי"ז ממשיכים את כל ההשפעות טובות.
>
> (נזר דוד - פורים)

ביום זה בוקע רקיעים, **עם כל זה צריך לבטל עצמנו לגמרי עד דלא ידע**, וכמו שהמליצו בספרים "דלא" ידע **שידע שהוא לא שהוא אין**, וזה התועלת הגדולה שיש לו לאדם ע"י שמבסם עצמו ביום הפורים כמצוותו שמראה בזה שמאמין שישועת ה' מלמעלה מחסדו הגדול ית' ומבטל חפצו לציית פקודת חז"ל.

ודבר זה מבואר יותר בדברי מרנא **החת"ם סופר** זיע"א טעם מצוה זו כי בגלות נקראו ישראל שכורת ולא מיין (עירובין ס"ה), ואמר רבי אלעזר בן עזריה יכולני לפטור כל העולם מדין תפילה דכתיב ושכורת ולא מיין, ומרמזים אנו בשתייתנו יין ביום זה, שבאמת אין אנו סומכים על תפלתנו אלא סמוכים ובטוחים על חסדו הגדול.

ובזה נתבאר מאמר חז"ל כל הפושט יד נותנים לו, שפושט מאיתו המחשבה שכוחי ועוצם ידי הוא הגורם לו, אלא יודע ומאמין שהשי"ת מחסדו נותן לו הכל. וזה לשון הזהר הק' (יתרו ב) "כל מאן דארים ידוי לעילא ולאו אינון בצלותין ובעותין האי איהו בר נש דאתלטייא וגו' ממנן על פרישו דידין לעילא לנטלא ההוא צלותא או ההיא ברכתא ויהבי ביה חילא לאתיקרא שמא קדישא ואתברך מתתא כיון דמתתא אתברך מההוא פרישו דידין לעילא כדין אתברכא מעילא ואתיקר מכל סטרין" ע"כ. [פירוש תוכן הדברים, שאדם שמרים ידיו למעלה שלא בכוונת תפילה הוא מתקלל רח"ל וכו', אבל אם פורש ידיו בתפלה מתברך בכל הברכות, עיי"ש ובמפרשי הזוהר). ועל ידי זה זוכים לקבלת התורה באהבה, אחר שמתבטלים בתכלית הביטול כראוי.

חלוקי הנחל

פלאות התורה מאוצרותיו של
הגה"ח ר' זרח רוזנטל שליט"א

"ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלוקינו"

תוקף נס פורים – חלק ב'

מדוע כעס אחשורוש כששמע דברי אסתר

אנו ממשיכים בסיפור הנס עפ"י ספה"ק ומדרשים. מובא שניסים רבים היו בזה שהבהילו את המן למשתה אסתר, דאיתא **ביל"ש** (ו, סימן תתרנ"ח) ובספר **דנא פשרא** שהמן כאשר ראה כי כלתה אליו הרעה החליט לברוח ולא להגיע למשתה, ולאסוף את כל בניו אשר היו בעלי כח במלכות אחשורוש, ורצה להתארגן למרידה באחשורוש ולתפוס המלוכה, ולהספיק להרוג את כל היהודים ר"ל. ורק בזה שהבהילו את המן באופן בהול, כמובא **בילקוט מעם לועז** ו**באלשיך הק'** שהיו כל הדרך דוחפים אותו בצורה בזויה ותופסים בזרועו בעל כורחו, לא היה יכול להמלט ולברוח ולעשות את תוכניתו.

נס הריח של המן בסעודת אסתר

ונס נוסף נפלא של השגחה פרטית היה שם שהרי בשעה שאסתר גילתה שהיא בת ישראל, הלא אחשורוש השונא ישראל הגדול ביותר היה צריך להתכחש להבטחה שהבטיח לאסתר שעד חצי המלכות ינתן לה. וכיון שהתברר שהיא יהודיה מאותו עם שכ"כ שונא, היה אחשורוש יכול 'לסדר' שגם המלכה היהודיה תהרג כאשר יהרגו את כל כלל ישראל, אלא שהקב"ה סיבב שהמן לא יספיק להחליף בגדיו לבגדי הע"ז שמפריעים לפעולת הישועה כפי שהזכרנו שבוע, וכך יגיע עם לבושו שהיה ספוג עם ריח נורא נוראות של העציץ שהושלך ע"י בתו, וידוע מ**תרגום ראשון** (ה, א) ו**בעץ יוסף** (שבעיון יעקב על מגילה ט"ז ע"א) שהבת הזו ששמה היה **'שכחטנת'** שהשליכה על המן את עציץ בית הכסא שלה היא היתה הבת שעבורה הרג המן את ושתי, כיון שהיה ברצונו שבתו תנשא למלך וכך הוא יהיה השוועור של אחשורוש, ויתעלה ויתכבד עי"ז. אבל כאשר הובאה לבית המלך נעשה נס משמים שהתקלקלו מעיה באופן כזה שבכל מקום שנמצאה טונף ממנה, ונעשה שם ריח נורא נוראות שיצא מהטינוף דילה וגם מפיה, והוכרחו להוציאה ולגרשה מבית אחשורוש **בבהילו**.

וזו הסיבה שלכן ג"כ בבית המן היתה צריכה להיות לבד על הגג הגבוה 50 אמה, עם העציץ שלה מחמת אותו ריח נורא נוראות והמחלה שהמשיכה ללקות בה. והיא שסברה שקיבלה חולי זה בגלל מרדכי שהתפלל ע"ז כיון שרצה שאסתר תהיה במקומה, על כן השליכה עליו העציץ בראשו, כלומר **שיקח לעצמו** מה שגרם לה. ו**בקדושת לוי** מוסיף בצחות, שכיון שבבית המן חינכו שהדבר הכי גרוע הוא להכשל בעשיית מצוה... וכיון שנכשלה במצוות מחיית עמלק כמובא **ברמב"ם** שמחיית עמלק זה לא רק הריגה אלא לנהוג בהם במידת אכזריות ומצוה לצער את עמלק, **לכן מיד הרגה עצמה**. ואפשר להוסיף על פי דברי הקדושת

המשך בעמוד ב' <<<

המשך מעמוד א' ◄◄◄

לוי שכיון שזכתה לקיים מצוה בזריקת העביט על אביה העמלקי, זכתה ג"כ לבחינה של מצוה גוררת מצוה שזכתה ג"כ לקיים מצוות מחיית עמלק **בפועל ממש מתחת לעשרה טפחים** ע"י הריגת עצמה.

על כל פנים שכאשר אחשורוש חשב על הרעיון להרוג אז את אסתר הרגיש את הריח הנפלא שהרגיש אז בביתו לפני חמש שנים, ונזכר מהיכן מקור **אותו הריח...** והבין שאם יהרוג אסתר, אזי כיון שהמן עכשיו כ"כ מכובד שהרי גידלו יותר ממנו, והמן כבר ידאג שזה יהיה סוג השידוך שיצטרך לקבל. [שאחשורוש לא ידע במיתתה שכן ראה שהמן יושב אצלו בסעודה כאילו לא קרה כלום בפגירת בתו הנופלת.] ובפרט שאף אחת אחרת לא תסכים להינשא למלך מרצון לאחר שידעו שמדובר במלך שנוהג להרוג את נשיו והרג כבר שתי נשיו. ורק המן יכול לרצות בכזה שידוך למטרות תאות הכבוד והממון שלו. שהרי גם כשנעשה אבל על ביתו ששוכבת מתה על הקרקע לאחר שקפצה מהגג אזי במקום לדאוג לסדר לה לויה, עסוק לדבר רק בענין הצרות בעניני הכבוד שסבל היום. וממילא כבר עדיפה אסתר שנמשלה להדס עם הריח הטוב, ולא לחיות עם בריה מבית המן שמדיפה ריח כזה.

הפיכת חטאי ישראל למצוות, שהיפך את אחשורוש

עכ"פ נחזור לדברי **המהרש"ק** שכל החשבונות האלו עושה אחשורוש עם עצמו, ולא מסוגל להבין איך הגיע למצב כזה שקיבל מלכה יהודיה, ועכשיו חייב לקיים ההבטחה ותתבטל הגזירה,, אז מחמת החשבונות האלו נעשה כ"כ כועס על עצמו איך הגיע לכל זה. וזהו והמלך **קם בחמתו - על עצמו.** [וכמובא **בחוות דעת** שכל פסוק במגילה מלמדנו איך שברצות השם מתהפך לגמרי גם השכל של האנשים הכי חכמים והבריאים בנפשם באופן שא"א להבין איך זה יתכן.] אבל אז עלה בדעתו רעיון שכבר עשה בלעם הרשע כאשר ראה שאינו יכול לקלל את בנ"י שת למדבר פניו לעורר עליהם קיטרוגים מעון העגל שחטאו בנ"י שם, ולזה **החליט ג"כ אחשורוש לצאת לגינת הביתן ששם ר"ל היה המקום שבו חטאו בנ"י לפני תשע שנים,** שלא שמעו אז בקול מרדכי הצדיק והלכו למשתה שמונה עשר אלף וחמש מאות יהודים, ונהנו מסעודתו של אותו רשע ונעשו שם קילקולים נוראים כמובא **בחוות דעת**, דברים ששייכים לחייבי כריתות, **וביע"ד** אי' שהיה כל זה ביום"כ שחל בשבת, נורא נוראות. וכך רצה לקטרג, שעבור אותה סעודה בחצר גינת ביתן המלך נתחייבו כליה ר"ל, אזי שהקב"ה יעזור לו לקיים הגזירה ושלא תצטרך להתבטל.

אבל אומר המהרש"ק שאחשורוש לא ידע שבנ"י כבר עשו בימים האלו תשובה מאהבה, ומחמת אהבת השי"ת לבנ"י תשובה כזו הופכת אפילו את העבירות הגדולות ביותר **לזכיות ולמצוות הגדולות ביותר, כך שדוקא באותו מקום של גינת הביתן - נהפך אותו מקום להיות מקום קדוש ביותר**, וכזו קדושה נוראה היתה שם **שאיך שנכנס לשם אחשורוש הטמא, מחמת קדושת המקום נתהפך מציאותו לגמרי באותה שעה,** וכאשר חזר מגינת הביתן ביטל את קליפת עמלק, ועוד נתן הטבעת שהעביר ובית המן וכל רכושו מהמן למרדכי.

לרקוד ולשמוח בפורים כגדיים

ונסיים בס"ד בחידוש נפלא שמובא בפירוש **מהר"ם מרוטנבורג** על **התורה**, (הודפס בחומש תורת חיים, מקראות גדולות), **כי הנה** יש שינוי בקרבנו של נחשון בן עמינדב שכתוב בו **'עתודים' עם ו' מלא.** שלא כשאר הנשיאים שכתוב בהם **'עתדים** חמשה', בנחשון כתוב **'עתודים** חמשה'. ויש במסורה שני עתודים מלא. האחד כנ"ל, השני הוא במגילת אסתר "להיות היהודים **עתודים** ליום הזה להנקם מאויביהם". שם צריך לקרוא עתידים, אבל הכתיב הוא 'עתודים'.

וביאר מהר"ם מרוטנבורג כי מרדכי הצדיק נקרא 'יהודי' שהיה לו יחוס לשבט בנימין ולשבט יהודה. ואות **ו'** דעתודים במגילת אסתר, יש בו מסורה לשנותו בקרן מיוחד על אות ו', כנודע שיש מסורה מיוחדת של תגין עקושות ולפופות. **ושם היה מסורה לעשות על אותו הו' סימן של קרני תיש. לומר שהיהודים יש להם להיות בפורים כעתודים לשמוח ולקפוץ - "שפרינגעדיגע ציגן".** כמ"ש בב"ק הכלב והגדי שקפצו מראש הגג, כדרכם לדלג מצוק לצוק בלי פחד. לכן עושים קרני תיש על תיבה זאת במגילת אסתר. וכמ"ש בגמ' סנהדרין (דף ס"ד) משוורתא דפוריא שהיו רוקדים בפורים מעל אש. שולכן כתוב עתודים בתורה עם ו' מלא שזה בודאי הכונה על גדיים שקופצים. ועי"ז יכולים להוסיף ו' במגילת אסתר **ולרמז עליו בקרניים שהכונה על הריקודים בפורים כגדיים.**

נחל איתן

טללי טוהר מתוך דא"ח של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי

בספה"ק דגל מחנה אפרים כתב ברמז המצוה ד"לא יזח החושן מעל האפוד" דהחשן הי' תכשיט כנגד הלב, ו"אפד" בגמט' "פה", ורמז כאן הכתוב רמז בעניין עבודת האדם דצריך **שיהי' פיו ולבו שוין,** ויהי' תוכו כברו, ולא אחד בפה ואחד בלב.

ונראה להוסיף בדרך אפשר, דמצוה זו היתה נעשית בפתיל תכלת, וכמ"ש וירכסו וגו'. **ותכלת רומז ליראה,** ע"י התבוננות דה' ניצב עליו ובוחן כליותיו ורואה במעשיו תמיד בכל עת ובכל זמן, דהרי אחז"ל דע"י התכלת באים לרא"ש דתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד. והדרך להשיג בחי' זו שיהא עבודתו תוכו כברו ופיו ולבו שוין, הוא **ע"י שיזכור שהשי"ת נצב עליו,** והוא בוחן כליות ולב, והכל גלוי לפניו, פנימי כחיצון.

ובפורים שזכו ישראל לקבלת התורה מאהבה, וביטלו את המודעה רבה שהי' בכפית הר כגיגית שבמעמד הר סיני, **נמצא שעתה הי' קבלת התורה באופן שפיו ולבו שוין.**

וזהו הכוונה "**שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי**". ולכאו' "שושנת יעקב" הוא לשון יחיד, ולמה סיים "בראותם יחד" - לשון רבים. ולהנ"ל ירמז בס"ד שישראל המשולים לשושנה, זכו לשמחה מיוחדת ביום הפורים, בראותם "יחד", היינו **שגם הפה וגם הלב השיגו להיותם יחד תואמים להיות פיהם ולבם שוים, ע"י מדת "תכלת"** הרומז ליראה מגדלות הבורא, שהאיר מרדכי בנפשות ישראל.

ויתכן שלכן תקנו חכז"ל לשתות יין בפורים, עד דלא ידע וכו', כי **השמחה של קבלת התורה בפורים צריכה להיות באופן פנימי ואמיתי של פיו ולבו שוין,** שיראו בגם בפנימיותו ותוכיות לבבו הוא חפץ אך ורק ליראה את ה' ולעבדו. וכאשר נכנס יין יצא סוד, ויוצא הסוד של כל איש ישראל ואז באמת מתגלה הפנימיות של כל יהודי, שרצוננו לעשות רצונך בלבב שלם, ואם כן קבלת התורה הוא באמת בשלמות ובאופן של פיו ולבו שוים.

והנה אחשוורוש שלבש בעת משתה היין את בגדי הכהן גדול, וכפי שידוע מצדיקים שלבגד יש השפעה רבה על נפש האדם, יתכן שזה השפיע גם עליו להיות פיו ולבו שוין, אלא ששם נתגלה הרע הגמור השוכן בקרבו, עד שגם מה שנמנעים האומות, וגם ושתי עצמה רצתה להימנע מכך מפני הבושה, לא נבצר ממנו, ונתגלה קלונו. אבל ישראל זכו שיתהפך הרע לטוב, ונתגלה שכל רצונם הוא רק לקבל את התורה באהבה, וזה מה שנשאר לנו לדורות.

ומסיים שם בדגל מחנה אפרים בזה הרמז בהנאמר "**יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך**", **שיהיה באמת השתוות בין אמרי הפה והגיון הלב.** וזה מה שהביא את הגאולה ואת הנס בימים ההם, וכמו שאומר בהמשך "ד' צורי וגואלי", שבח זה נגאלו מצרה לרווחה. וכן בכל דור ודור, בזכות קבלת התורה כשהפנימיות והחיצוניות שוין, אפשר לזכות עי"ז לגאולה הכללית והשלימה בב"א.

(פר' תצווה - פורים המשולש תשפ"א)

ערבי נחל

אמרים ערבים ממאורי החסידות

בדרכי מלחמת היצר

דאיתא (עי' ב"ק פב א) וילכו שלשה ימים בלא מים, בלא תורה ועל ידי זה בא עמלק וילחם בישראל. וזה רמזה לנו התורה **שלא יהיה אדם מישראל ג' ימים בלא תורה חס וחלילה,** כי על ידי זה יתגבר היצר הרע חס וחלילה במאוד ולכן צריך האדם להתחזק מאד ולעסוק בתורה תמיד. וזהו זכור את אשר עשה כו', שהיה לו כח על ידי ביטול תורה מישראל ומהראוי היה להתגבר ולהתחזק מאד ללמוד תורה לשמה. ואתה עיף ויגע, פירוש שאף על פי כן עדיין אתה עיף ויגע מלעסוק בתורה ולא ירא אלקים. והיה בהניח ה' מכל אויביך מסביב, פירוש דאויבים של אדם הם עונותיו. **וצריך האדם לשוב להבורא ברוך הוא למען ינוח ויסלק את אויביו מעליו** שלא יבואו ביום פקדותו ולא יניחו אותו לבא לגן עדן כי הם המסבבים הגן עדן כמו שנאמר (בראשית ג, כד) וישכן מקדם לגן עדן את להט החרב המתהפכת, וכאשר תזכה לשוב בתשובה שלימה. והיה בהניח ה' וכו' מכל אויביך מסביב בארץ, פירוש שהי' סביב לארץ עליונה הוא הגן עדן. אשר ה' כו' נותן לך נחלה, שהוא עיקר הנחלה בלי מצרים. לרשתה, שתזכה שתהיה לך ירושה. אז תמחה את זכר עמלק, היינו **שתמחה את היצר הרע מעליך מתחת השמים. אך אף על פי כן לא תשכח, שיהיה תמיד על זכרונך שלא יכשיל אותך חס וחלילה.**

(נועם אלימלך - בשלח)

ע"י הגברת הטוב מכניעים את עמלק

י"ל דהנה לא זו בלבד דזרע ישראל הם מצווים על מחיית עמלק דהוא זרע עשו אלא דכל איש ישראל **צריך למחות חלק הרע המכונה בשם עמלק אשר טמון בקרבו של אדם** שכל זמן דזרע עמלק ימ"ש בעולם אז כיון דהאדם ג"כ הוא עולם קטן, אז נמצא בוודאי בכל אדם כח עמלק וחלק הרע אשר מתעורר בכל פעם לחטיא את האדם, ועל זה בא הזכירה בתורה. **והנה כח של זרע ישראל אינו אלא בפה, דהקול קול יעקב בתורה ובתפלה וכשאדם יש לו כח זה ובוער תמיד לבו להשי"ת אז אין שום רע יכול לשלוט בו,** אבל כשאדם מניח כח זה ויסעו מרפידים שרפו ידיהם מן התורה מיד ויבוא עמלק ותיכף שורה הרע עמו. אך כשאדם תופס על כל פנים מידת יראה להיות יראה מלפניו יתברך לעבור על מצותיו אז על כל פנים אינו בא לידי חטא. וזהו שכתוב ואתה עיף ויגע, שכחך נחלש שרפו ידיהם מדברי תורה ועבדות השם וגם אינך ירא וזהו שכתוב ולא ירא אלקים, ועל כן תזכור תמיד מאוד שלא יכשילך כח עמלק. וזהו שכתוב (מחה) תמחה [את] זכר עמלק (דברים כה, יט) **שתמחה מלבבך שורש הרע ולכפות אותו תחת הטוב.** וזהו שאמר הכתוב (שמות יז, יא) והיה כאשר ירים משה ידו, ר"ל כחו ועוצם ידו כשהצדיק מרים זה הכח וגבר ישראל אבל כשיניח זה הכח אז ח"ו וגבר כו'. ועל כן צריך להחזיק בכח בתורה ובתפלה להכניע הרע תחת הטוב.

(תורת אמת - לפרשת זכור)

> **זכור את אשר לך עמלק וכו'.**
> (דברים כה, יז – יט)

ע"י מחיית עמלק לא ישכח גדלות הבורא

וז"ש ג"כ תמחה את זכר עמלק כו' לא תשכח כאשר כבר בארנו כי עמלק טמא את המחשבות בנ"י. כמ"ש ראשית גוים עמלק ראשית היא המחשבה. וכן דרכו של יצה"ר לבלבל את האדם במחשבות רעות ולהביא את האדם לבחי' שכחה לבל ישים אל לבו לפני מי הוא עומד. **וכאשר תמחה את זכר עמלק מה שמזכירו בתאוות עולם השפל. אז לא תשכח גדלות הבורא לעבדו בלבב שלם כראוי ונכון.** וז"ש בתהלים האויב תמו חרבות לנצח אבד זכרם המה. כאשר יתבטל כח הסט"א כחו של עמלק. אז אבד זכרם המה. מה שמזכיר את האדם בטרדת עולם הזה בשעת העבודה.

(תפארת שלמה - פורים)

נערך ע"י
הרה"ג ר' חיים גרינפלד שליט"א

הלכות פורים (ב)

מתנות לאביונים: מוטב לאדם להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ובשילוח מנות לרעיו שאין שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה שנאמר להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים (רמב"ם). ביום הזה עושה האדם במצוות הצדקה תקונים נפלאים גדולים ונוראים במידות ובעולמות העליונים הק' לאין תכלית יותר מבשאר ימים, לכן ירבה אדם בצדקה ומתנות לאביונים אף יותר מהשגת ידו, וכל הפושט ידו ליטול אף שיודעין בו שאין צריך ליטול צדקה נותנין "כי במידה זו של ותתרנות" ביום זה עושה תיקונים גדולים (יסוה"ע). **כוונה:** יכוון לקיים ולצאת יד"ח מצווה מדברי קבלה של "מתנות לאביונים" ומצוות עשה דאורייתא של "נתן תתן" ו"פתוח תפתח" ומצוות לא תעשה לא תאמץ ולא תקפוץ. הנותן צדקה לעני לא מדרך רחמנות עובר בלאו דלא תאמץ את לבבך, (רבינו יונה שע"ת ג' ל"ו).

החייבים בה: חייב כל אדם ליתן לפחות שתי מתנות לשני אביונים היינו מתנה אחת לכל אביון (שו"ע תרצ"ד ס"א). גם אשה חייבת (רמ"א שם). כמו"כ בנו ובתו הגדולים הסמוכים על שולחן אביהם חייבים ליתן מתנות לאביונים בפנ"ע. **קטנים:** בנים ובנות קטנים שהגיעו לחינוך י"א דיש לחנכם במצווה זו (פמ"ג), וי"א שא"צ לחנכם כלל (א"א מבוטשאטש). אופן החינוך היא כך אם הגיע לגיל הפעוטות (6-7) דאז יכולים להקנות הצדקה לאחרים יקנה לו אביו מעות משלו ויתנם הקטן לעני ויכוון הקטן לקיים בזה מצוות מתנות לאביונים, ופחות מגיל זה יאמר לו ליתן המעות לעני כדי להרגיל הנתינה (הגרי"ש). וי"א דאי"צ להקנות לקטנים ודי בזה שהקטן יודע שנותנים עבורו מתנות לאביונים.

שיעורו: י"א דשיעור מתנה היא שווה פרוטה [(ריטב"א), ואף לשיטתו זה רק בזמנו דהיה אפשר לקנות משהו משווה פרוטה אבל בזמנינו אין ערך לפרוטה כלל ואין יוצאים בזה יד"ח, שבות יצחק בשם הגרי"ש, אבל מ"מ יוצאים מנתינת שקל לאביון דבזה כן אפשר לקנות משהו אף בזמנינו]. וי"א דצריך ליתן לכל עני מעות בסכום שיוכל לקנות אוכל כדי סעודה שיעור ג' ביצים (שע"ת). וי"א דהשיעור כהיום 10 ₪, היות וכל השנה לא נותנים כ"כ הרבה יש לזה חשיבות (מבית לוי). **דין קדימה:** י"א דיש דין קדימה לעניי העיר במתנות לאביונים כיון שעי"ז מקיים גם מצוות צדקה (מבית לוי).

זמנה: בני עיר פרוזה צריכה ליתן מתנות לאביונים הדרים ג"כ בעיר פרוזה, וכן בני כרך, ולא יתן בן עיר לבן כרך שפורים שלו למחרת (הליכות שלמה). **הגדרת אביון:** כל מי שיש לו דין עני היינו מי שאינו מסודר בפרנסתו בכדי מחייתו לו ולב"ב (הליכ"ש). וי"א דידקדק לשלוח לעניים מרודים ומופלגים הנקראים אביונים ולאנשים שיורדים בנכסיהם (מקור חיים לחוו"י). **בחורים:** אם הם סמוכים על שולחן אביהם ומקבלים מהם כל מחסורם אין נחשב כעני (הליכ"ש, ומה שמובא מהחזו"א וקה"י שאפשר כיון שאין להם כל מחסורם כגון סיגריות, כהיום לכ' נשתנה המציאות).

לתת לקטנים: מעיקר הדין אין חיוב לתת להם מדין "כל הפושט יד נותנים לו" דזה דין רק לגבאים שאין להם לדקדק במעות שגבו לעניים, לאיזה עני לתת, אלא כל הפושט יד", ובילדים המסתובבים בשוקים וברחובות לקבץ כסף ואביהם ממלאים כל מחסורם אין להם דין עני אא"כ יש ספק אולי הם אוספים לצרכיהם העצמיים, אבל מהנכון לתת לקטנים ע"פ שמובא **בחיד"א** (מורה באצבע ס"ט) שהמנהג לתת להם שהנס נעשה על ידם (כ"ב אלף תינוקות שלמדו עם מרדכי).

משלוח מנות: כוונה: יכוון לקיים ולצאת יד"ח מצווה מדברי קבלה של משלוח מנות (מ"ב), ויאמר הריני מוכן ומזומן לקיים מצוות עשה של דברי קבלה שנאמר ומשלוח מנות איש לרעהו (יסוה"ע). **חיובו וטעמו:** חייב אדם לשלוח שתי מנות לאיש אחד וטעמו: **א.** כדי שיהא לכל אחד די וספק לקיים הסעודה כדינא (תרוה"ד). **ב.** היות והמן הרשע הוציא דיבתן בלשון רמיה שהן עם אחד מפוזר ומפורד, ובאמת היה עניינם אחד וכמו שהיו כאיש אחד להקהל על נפשם כן שולחים מנות איש לרעהו כאיש אחד באחווה ורעות ובדרך כבוד (מנות לוי ונאמרו הרבה נפק"מ בין הטעמים ואכ"מ).

דברים הראוים למשלוח מנות: טוב לשלוח למשלוח מנות מאכלים הנאכלים כעיקר הסעודה (כדמשמע לשון הרמב"ם חייב לשלוח שתי מנות בשר או שני מיני תבשילין וכן מבואר בתה"ד הנ"ל שיהא לכל אחד די סיפוק לסעודה). אך למעשה יוצאים בכל שני מיני מאכלין (שו"ע). יש ליזהר לשלוח לחבירו דברים חשובים הראויים להתכבד שיגרמו שמחה ומכובדות למקבל והשולחים דברים שאינם חשובים י"א שלא יוצאים והכל לפי ערך המקבל (ביה"ל בשם הירושלמי). יש מי שחידש דצריך ששתי המנות יהיו כ"א בכלי בפנ"ע משום די"א דהכל מצרף מה שבתוכו וחשיב כמנה אחת (שו"ת תורה לשמה ע"פ ריטב"א) אך לא מקפידין בזה (שבה"ל).

השולח כלים לחבירו: השולח לחבירו כלים הטעונים טבילה אין מועיל מה שהמשלח טובלו בשביל חבירו (חת"ס, ויודיע לו שאינו טבול), ואם חפץ המשלח להניח בכלי דבר מאכל (וי"א גם דבר שאינו מחייב טבילה) עצה המעולה שיזכה הכלי קודם הטבילה לחבירו ואז רשאי לטובלו.

חיוב חלה במשלוח מנות: א. עיסה שיש בה כשיעור חלה אם עתיד לחלקה כדי לשלוח מנות להרבה אנשים ובשעת אפיה כבר חילק העיסה לחלקים קטנים אם אינו מקפיד אחר החלוקה על נגיעתן זו בזו מפריש חלה י"א בברכה (שו"ת שבה"ל ח"ד קמ"ה) וי"א בלי ברכה (עיין שו"ת מנח"י ח"י סי' קמ"ב). **ב.** עוגות מסוגים שונים שהניחם יחד בארון במקרר אם זה מין אחד יש להסתפק האם ארון או מקרר מצרפן ויפריש בלי ברכה (שש"כ). ואם שני מינים שמקפידין על תערובתן לאחר האפיה (והכוונה שאין מקפיד כלל דלא מועיל דאינו מקפיד לתת כך בצלחת הגשה לאורחים אלא צריך שלא יקפיד כלל) אינו מצטרף (שם).

סעודת פורים: טוב לעסוק מעט בתורה קודם שיתחיל הסעודה של פורים ביום דליהודים היתה אורה ושמחה אורה זו תורה והיא קודמת לשמחה (רמ"א). והיא מגינה עליו שלא יארע לו קלקול בסעודה (דרכ"מ). כשיהיה טוב לב במשתה אז יתעורר לשמחת דביקות השי"ת וכו' ויחשוב כי זה חיוב של פורים הוא גמר קבלת התורה וכו' וע"כ ראוי לשמוח בשמחת התורה (של"ה).

שתיית יין: חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע (שו"ע סי' תרצ"ה ס"ב). וי"א דאי"צ להשתכר כ"כ אלא ישתה יין יותר מרגילותו וישן ומתוך שישן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי (רמ"א שם). וגדר יותר מרגילותו הוא יותר מרגילותו ביו"ט (פר"ח שם). וי"א דהשיעור הוא כל שעושה עליו רושם של התרוממות שמחה כדרך יין (שו"ת שבה"ל ח"י). י"א דאף מי שאינו שותה יין כלל אלא ישן מקיים מצווה (הגרי"ש כן אמר לב"ב כשהלך לישון בפורים). אבל צ"ע דפשטות הרמב"ם והרמ"א שהעתיקו צריך שמתוך הסעודה או השתיה ישן. **חינוך:** אין חייב לחנך הקטנים לשתיה. **נשים:** אף שחייבות בסעודת פורים שגם הן היו באותו הנס מ"מ פטורות מדין חייב אינישׁ לבסומי (שו"ת שבה"ל ח"י).

הרה"ג ר' יהושע לאנגנייער שליט"א

פרזי שהזיק בירושלים

קיי"ל שהמזיק בפורים נזק קטן מחמת שמחה פטור לשלם, ויש לדון מה הדין בפרזי שנסע בשושן פורים לירושלים לאחר עלות השחר, ומחמת שמחה הזיק נזק קטן, האם חייב לשלם, כי אצלו זה לא פורים, או שמא כיון שבמקום שהזיק עדיין פורים פטור?

תשובה לשאלה משבוע שעבר

השאלה בקצרה: אם מותר לשתות קפה בפורים בבוקר, ואם מותר להאריך בסעודה שלישית כשחל במוצאי שבת?

תשובה: כתב **הרמ"א** (או"ח סימן תרצב ס"ד) אסור לאכול קודם שישמע קריאת המגילה, אפילו התענית קשה עליו. וכתב **במשנ"ב** (סימן תרצב ס"ק יד) ואפילו טעימה אין להקל אלא לצורך גדול.

והנה לגבי בדיקת חמץ כתב **בשו"ע** (או"ח סימן תלא ס"ב ובמשנ"ב סק"ו) שאסור לאכול אבל טעימה מותר, ולגבי לימוד הביא המשנ"ב (סק"ז) מחלוקת אם מותר בחצי שעה שקודם צאת הכוכבים, ומצאת הכוכבים לכו"ע אסור, יעו"ש.

לגבי קריאת שמע של ערבית, כתב בשו"ע (או"ח סימן רלה ס"ב ובמשנ"ב ס"ק טז) שאסור להתחיל לאכול חצי שעה סמוך לזמן ק"ש של ערבית, וטעימה בעלמא מיני פירות או אפילו פת בכביצה שרי. לגבי לימוד כתב במשנ"ב (ס"ק יז) שמותר בסמוך לה, אבל משהגיע זמן ק"ש אסור, כשהוא מתפלל בביתו ביחיד, ואם אמר לחבירו שאינו לומד שיזכרנו שיתפלל מותר.

נמצא שקריאת המגילה חמורה יותר מקריאת שמע ומבדיקת חמץ, שבעוד שבשניהם מותר לטעום כשהגיע הזמן, בקריאת המגילה גם הטעימה אסורה.

ולכאורה חששו במגילה יותר שמא יפשע ולא יקרא. אלא שכתב **הרא"ם** בפירושו על **הסמ"ג** (עמוד כד עמודה ד אות ט) שלכן קריאת המגילה כשרה כל הלילה, ולא עשו סייג עד חצות כמו בקריאת שמע כדי להרחיק את האדם מן העבירה, משום דחביבא להו ולא אתו לזלזולי בה, ומהאי טעמא גופה לא אמרו בה שאסור ללמוד כמו לגבי בדיקת חמץ שאסור שמא ימשך בלימודו. והובא דבריו **במג"א** (סימן תרפז סק"א, תרצ"ב סק"ז).

ולכאורה יש לומר שזה מחלוקת הפוסקים, שדברי השו"ע והרמ"א להחמיר בטעימה מקורו מה**תרומת הדשן** (סימן קט) והוא החמיר בקריאת המגילה דחיישינן שמא תחטפנו שינה ויבטל מקריאתה, שהרי יש בה שהות טובא, וגם קריאתה חובה טפי, שהרי כל המצות נדחות מפניה. והרא"ם שהקל לגבי לימוד קודם קריאת המגילה כיון שחביבא לא יפשע, אולי לשיטתו אפשר להקל גם באכילה ובטעימה. ואכן במגן אברהם (סימן תרצב סק"ז) כתב, שלפי שיטת הרא"ם הסובר שמגילה פחות חמורה מקריאת שמע ובדיקת חמץ, וכיון דבק"ש וחמץ שרי טעימה קל וחומר כאן, ועוד דעיקר קריאת המגילה ביום, ומשום הכי שינה רמ"א לשונו וכתב אסור לאכול וכו', משמע דטעימה שרי, ומכל מקום אין להקל אלא לצורך גדול.

ויש לדון למה החמירו הפוסקים לגבי מגילה שאפילו טעימה אסור, ולגבי ק"ש ובדיקת חמץ הקילו. וגם המג"א שהקל כתב שזה רק לצורך גדול?

והנה כתב במשנה ברורה (סימן תרצב ס"ק טו) ודע דכמו בלילה אסור לאכול קודם קריאתה, הוא הדין ביום אפילו כבר התפלל אסור לאכול קודם קריאתה, וכמו לענין שופר ולולב. דקריאה דיום חמור מלילה, דהוא מדברי קבלה. [**שער הציון** (סימן תרצב ס"ק כז)].

וכתב בתשובות והנהגות (ח"ג סימן רכא) שמרן בעל **השבט הלוי** זצ"ל פסק שלא לשתות בבוקר כלל לפני קריאת המגילה, אף אם רגיל לעשות כן כל יום לשתות לפני התפלה, שאם בלילה שהקריאה דרבנן אסרו טעימה ושתיה, ק"ו ביום שחיובו גדול יותר, אזי כשמגיע זמן החיוב אין לשתות אפילו תה, וע"ש שכתב דאפילו לחולה אסור אלא אם יש בו סכנה, רק מיקל שם שאין איסור אלא מנץ החמה.

ותמה עליו, שהרי אף למצות עשה דאורייתא לא מחמרינן וכגון לק"ש דמקילין בשתיית תה או קפה קודם, ק"ו לענין קריאת המגילה שהיא מדברי קבלה דלא גזרינן ומחמרינן. ועי"ש שהביא טעם הדבר להתחזק בצום כהמשך לתענית אסתר, כמו שגלגל הקב"ה בימי מרדכי הנס בזמן תעניתם, ולפ"ז היינו דוקא בלילה שיש ליזהר לקרוא המגילה בצום, אבל בבוקר שלא נקרא עוד צום לא נהגו לדקדק כלל, מיהו דבר זה לא מצאתי בפוסקים, אבל בלאו הכי יש לסמוך על דברינו הנ"ל להתיר בבוקר.

לגבי להאריך בסעודה שלישית כתב בפסקי תשובות (סימן תרצב אות יג) שאין בזה שום מניעה, והביא בהערה ראיה לזה, שבמשנ"ב (סימן קפח ס"ק לג) הביא בשם הפוסקים שאם המשיך סעודה שלישית לתוך ליל פורים, וגמר סעודתו בלילה אינו מזכיר של חנוכה ופורים, עי"ש הטעם. ואם היה אסור להמשיך את הסעודה שלישית לתוך הלילה, אלא שדברו במי שעבר המשיך נגד הדין, היה על המפרשים להזכיר אפילו ברמז שיש בזה נדון הלכתי ולכתחילה אסור לעשות כן, ומזה שלא הזכירו כלום שמע מינה שמותר.

"פּוּרִים אִיז מֶען נִיכְטֶער"

מה פשר האהבה העצומה לה' שרואים בימי הפורים • מיהו האדם, זה שכל השנה...
או זה שבוכה בפורים באהבת ה' • גְּנֵזֵי הַמֶּלֶךְ בַּיְּהוּדִים.

הוא עמד בפינת ביהמ"ד שהיה שרוי במהפכת יום הפורים, השולחנות והספסלים היו מוסטים כל אחד לכיוון אחר, וכמה מהם אף היו הפוכים ועליהם פלג גופו העליון של שיכור מזדמן ששרוי בתרדמה עמוקה, כאשר מחציתו התחתון - הוי אומר רגליו, משוכות תחת שולחן הפוך, וטובלים בשלולית של 'מצות היום'.... על השולחנות נראו שיירי 'המן-טאשן' וכוסות מרוקנים, וכל ביהמ"ד אמר 'פורים היום לאדוננו'...

ושם בפאתי ביהמ"ד הוא עמד, לופת בידיו את מדף ספרי החסידות, וכל גופו מתנענע לאיטו אנה ואנה. לחייו אדומות מעסיס ענבים שהריק אל גרונו בשופי, עיניו עצומות בריכוז עמוק, דמעה נושרת מפעם לפעם מזָוִיתָם, וראשו פונה כלפי מעלה כצבי העורג אל אפיקים. קול נהמה משתפכת ניסרה והדהדה בביהמ"ד הריק למחצה: "**צָמְאָה לְךָ נַ---פְשִׁי... כָּמַה לְךָ בְּשָׂרִ---י**"... ידיו מונפות אל על ככנפי יונה נחפה בכסף וקולו משתפך בגעגועים אין סופיים: "**וואלְט אִיך הָאבֶּן גֵּילְדֶענֶע פְלִיגֶל, וָואלְט אִיך צוּ דִיר גֶעפְלִיהֶען**"...

ולא, לא מדובר בפינחס'ל, לא בזעמל בעה, לא בבעריש ובוודאי לא בר' לייב. אנחנו מדברים על מוֹישִׁי. כן מוֹישִׁי. כמה מבאי ביהמ"ד שמצאו לעצמם כמה דקות באמצע היום להיכנס לביהמ"ד וחיפשו פינה יבשה לומר כמה פרקי תהלים או לחטוף את ה'דף', המה ראו כן תמהו, הזהו מוֹישִׁי, זהו שעומד מבוסם ביינו ומשתפך בערגה וגעגועים כאחד יושבי השולחן בביהמ"ד שבמעזי'בוז של מעלה. זהו מוֹישִׁי שלנו? לא יאומן! - צקצקו בלשונם. כן, פשוט מוֹישִׁי...

•

זהו אחד מהדברים המופלאים שרואים בימי הפורים. אנשים (הנראים כל השנה כ)פשוטים, בני אדם העונים להגדרת 'פֵּיין'. לא יותר מזה. בוודאי לא כאלו אשר תיארת לעצמך שאהבת ה' בוערת בליבם ככבשן. והנה אך אתא ובא יום הפורים, כמה רביעיות נכנסו אל קרבם, ונראה כי הנה רוח ה' מפעמת בקרבם. רוח של אהבת ה', כיסופין וערגה לקל ח', פתאום כל העוה"ז נראה קטנוני ו'גארנישט' כזה, ורק דבר אחד בוער בהם: "ואני קרבת אלוקים לי טוב". ושאול ישאל הרואה, וכי על שני אנשים נפרדים אנו מדברים, מיהו האדם באמת, האם זה רק תחפושת של פורים או שזה הוא באמת. הלא דבר הוא.

- א -

ולנסות לרדת לעומק הדברים נעיין בספרי חסידות (תורה אור, ועוד) במה שביארו את יסוד הימים האלו בכלל, וענין קבלת התורה מאהבה בפרט.

וזאת גילו לנו, שבפורים בזמן הנס נתגלה אהבת ישראל להשי"ת באופן נעלה ונשגב למעלה מטעם ודעת. דהנה כשנתבונן, יסוד הענין שיהודי יכול למסור נפשו ולהשליך חייו מנגד בשביל לא להיפרד ח"ו מהשי"ת ושלא לכפור בעיקר, הוא בעצם ענין שלא מובן עפ"י שכל. שהרי טָבע ה' בכל הברואים את רצון החיים וכל אשר לו יתן בעד נפשו. ולמה יוותר האדם על הדבר היקר לו ביותר. צא ולמד, שהרי כשהשי"ת ציוה לאהבה אותו אומר הטעם "כי היא חייך". דהיינו בגלל שהוא ית' החיות שלך, צריך אתה לאהוב אותו. אך לוותר על החיים עצמם, זהו דבר שאין לו טעם. ואכן כתבו בספרים שזה שאפילו קל שבקלים כאשר מגיע עת ניסיון ועומדת לפניו הברירה אם למסור נפשו או לכפור בעיקר ח"ו הרי הוא בז לכל הייסורים וקופץ אל מותו בשמחה, זה נקרא '**למעלה מטעם ודעת**'. כי א"א באמת להבין זאת.

ובזמן גזירת המן היו ישראל במשך כאחד עשר חודשים בסכנת השמדה המונית, והיה הברירה בידם להשיל מעליהם את יהדותם ולהמיר דתם וכך היו ניצלים מהגזירה (כך כותב הבעל התניא). עם כל זאת לא עלה על דעתו של אף יהודי לעשות צעד זה. אם כן, בימים אלו עברו עליהם ניסיון זה יום יום, מיום שלושה עשר לחודש ניסן, עד קרוב לביטול הגזירה בחודש אדר שני שאח"כ. **התבטלות זו של ישראל לאביהם שבשמים במסי"נ עוררה מלמעלה אהבה עצומה של השי"ת לעמו.**

- ב -

לפי"ז נבין במה נשתנה שמחת יום הפורים משאר ימים טובים שנתקנו ע"ש נסים גדולים לא פחותים מנס זה, שבהם לא תקנו לבסומא עד דלא ידע, אלא שמחה בבשר ויין, וברביעית סגי, ואף כתב הרמב"ם שגם בהם יזהר שלא להימשך ביינו, משא"כ בפורים הוא ללא הגבלה. **כי בפורים התגלה אהבתם של ישראל להשי"ת במסי"נ למעלה מטעם ודעת,** על כן השמחה ביום זה הוא ג"כ למעלה מן הדעת ומכל הגבלה ושיעור.

ובזה נבוא להבין במה גדלה אהבת הנס שבפורים שגרם לקבלת התורה מאהבה ובמעלה גדולה יותר מאשר קבלת התורה במעמד הר סיני, עד כדי כך שכתי' במגילה (ט, כג) "**וקיבל היהודים את אשר החלו לעשות**", היינו **שלגבי קבלת התורה של פורים, לא חשיב מעמד הר סיני אלא כ'התחלה'.** שעניין הכפיית הר כגיגית עפ"י חסידות אינו שאיים הקב"ה עליהם למחוץ אותם כזבובים תחת הר רם ונישא. אלא השפיע עליהם מאתערותא דלעילא גודל של אהבה עצומה במידה נפלאה, עד שלא הייתה להם בחירה ומרוב אהבה התבטלו אל הקב"ה באהבה מלתתא וזעקו 'נעשה ונשמע' שזה מורה על ביטול גמור, וזה היה ההכנה לקבלת התורה, כי 'ביטול' הוא הכלי שמחזיק החכמה [כח-מה].

זה היה במעמד הר סיני מאתערותא דלעילא. אמנם בזמן הנס בפורים היה זה מאתערותא דלתתא שהתבטלו ישראל להשי"ת במסי"נ בביטול הגמור, וכאשר זה בא קודם ע"י אתערותא דלתתא, אז הביטול הוא במעלה ומדרגה גדולה פי כמה, וזה היָוה את הסיבה לקבלת התורה מאהבה במדרגה נפלאה ועצומה, עד שקבלת התורה מסיני אינו אלא הכנה כלפי קבלת התורה של פורים.

- ג -

וזו היתה רעת המן האגגי ומחשבתו הרעה, וכאשר כתב **הרה"ק מקאמארנא** ב'**כתם אופיר**' שלקליפת המן עמלק היה כקוץ בעינים אותו אהבה המסותרת בליבו של כל יהודי באשר הוא. וזה אשר שקל על '**גנזי המלך ביהודים**' - **לאבדם. שרצה לאבד את הנקודה הפנימית שביהודי, את ה'מלכו של עולם' שגנוז ביהודי בליבו פנימה.** ואת פרשת הכס"ף, **את נקודת הכיסופין** והחמדה של היהודי לבוראו אשר מכוחה הוא קופץ לאש על קדושת שמו, זאת אשר רצה המן ימח שמו לקרה. אמנם ישראל בכח אותה נקודה פנימית מסרו נפשם לה' בביטול גמור, והתעוררו באהבה נשגבה מלתתא.

נמצאנו למדים שפורים היה ה'שפיץ צייט' שבו התגלה לעין כל גדלות נשמות ישראל באשר הם. **בפורים נתגלה מה זה 'א אידישע נשמה',** שאפי' קל שבקלים, שאינו חי כל חייו עפ"י תורה, וכ"ש שרחוק כרחוק מזרח ממערב מהמושג הנעלה שקרוי "אהבת ה'", אך בפורים הראו ישראל את אהבתם לבוראם שהוא למעלה מטעם ודעת. וזה מתעורר שוב בכל שנה, שמעורר לב היהודי ברשפי להב אש קודש לה', ונפשו הומה ומשתוקקת לאלוקיה ויוצרה.

על כן רואים בפורים דייקא התעוררות נפלאה של אהבה מכל בר ישראל להשי"ת. כי מתעורר הנקודה הפנימית של למעלה מטעם ודעת אצל כל יהודי באשר הוא.

- ד -

אמנם זה נראה יותר בפורים, אך אין זה אלא גילוי על כל השנה כולה, שנקודה הפנימית הזאת קיימת תמיד, אלא שבפורים זה מעורר במידה נפלאה ועולה על גדותיה עד שמשתפך חוצה. ובפרט כאשר קיים מצוות היום בשתיה, כי נקודה זו קיימת בכל השנה, אלא שחבויה בלב פנימה. אך כאשר האדם מבטל דעתו, מי שאין לו דעה אינו מסוגל להסתיר את צפונות לבבו, וזה עולה ומשתפך על גדותיו חוצה.

והא לך את לשון קודשו של הרה"ק **ר' צדוק הכהן מלובלין** (רסיסי לילה כ) "*ישראל נקראים מאמינים בני מאמינים, וזדע אברהם יצחק ויעקב א"א שלא יאמין כלל, כי זהו מצד קדושה דקביע וקיימא מהשי"ת בתוך לבבות ישראל.* **וקדושה זו מתגלית בכל תוקף בפורים שאמרו חייב לבסומי עד דלא ידע, דהפירוש הפשוט שבו הוא גילוי דבר זה דלבבות בני ישראל דבוקים באמת בהשי"ת גם כשאין יודעים בין ימינם לשמאלם.** *ובשלושה דברים האדם ניכר בכוסו בשכרותו, שאז אין בו דעה שלמה להסתיר ולהעלים מעמקי לבבו,* **ואז נתגלה מה שהוא תוך מעמקי הלב כמו שאמרו נכנס יין יצא סוד, ונתגלה דמעמקי הלב דבנ"י דבוק בהשי"ת** *בלי שום יישוב הדעת וכפייה לרצון הלב, רק נקודת הרצון האמיתית היא דבוקה באמת מעצמה בהשי"ת".*

וממש כדברים אלו כתב בספה"ק **תולדות אהרן**, וז"ל: "***עיקר המניעה הוא מן הגוף המפסקת בין נשמתו של אדם ובין התוה"ק. וכשמבטל הגוף אזי מתחזקת הנשמה. ולכן כשהאדם מבוסם אז הנשמה שבו מדברת"...***

אם כן, נמצאת למד, מיהו מוֹישִׁי? זה שאתה רואה בפורים זהו מוֹישִׁי האמיתי, כל השנה הוא רק מסתתר.

וזה אשר קרא כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ושנה ושילש (בשוה"ט פורים תשפ"ג) "**פּוּרִים אִיז מֶען נִיכְטֶער, אַ גַּאנְץ יָאר - הַלְוּוַאי**". בפורים אז אנו מפוכחים, בפורים יוצא לעין כל מיהו האדם באמת מהו נשמת ישראל. ולוואי שישאר מזה לכל השנה שנזכור זאת תמיד ולא נשכח.

יעמדו על הברכה מצדיקי הרבים שהרימו תרומתם להוצאת הגיליון

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' אברהם יעקב צייזל שליט"א
לרגל אירוסי הבן הבה"ח יצחק ישכר נ"י
למז"ט ובשעטו"מ
ויה"ר שיהא הבנין עדי עד
ויראה ממנו ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' ארי' לייב ווינברג שליט"א
לרגל אירוסי הבן
הבה"ח אברהם יהושע העשיל נ"י
למז"ט ובשעטו"מ
ויה"ר שיהא הבנין עדי עד
ויראה ממנו ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד
הרה"ג ר' שלמה קורץ שליט"א
לרגל הולדת הבן
למז"ט ובשעטו"מ
ויה"ר שיראה ממנו ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

הגליון נדפס בחסות **דפוס שווה** לברכה והצלחה בכל הענינים • רח' השלושה 30 ב"ב • 03-6579999

a66136133@gmail.com • לתרומות והנצחות: בא"י 055-677-9569 • בל"אנד"אן 073-410-88967 •